

Itämeren alueen merimuseoiden yhteistyö

Tapio Maijala

Itämeri on aina ollut väylä aatteille ja vaatteille. Näin voisi varmaan todeta aatteiden osalta reformaation juhluvuoden aattona. Hyvinvointimme takaajana meriyhteyksillä on myös ratkaisevan tärkeä osuus, ilman merikuljetuksia näkisimme nälkää ja palelisimme. Itämeren väylä on erityisen tärkeä Suomelle, mutta suurta merkitystä sillä on kaikille rantavaltioille. Yhteinen meremme on historian saatossa yhdistänyt valtakunnan eri osia, edistänyt kauppaa, kulttuuria ja matkustamista. Itämeri on enemmän yhdistänyt kuin erottanut.

Itämeren äärellä sijaitsevat merimuseot kokoontuivat ensimmäisen kerran Gdanskissa vuonna 2012. Puola oli aloitteentekijä ja se oli myös seminaarin ensimmäinen isäntämaa. Puolan, Liettuan, Latvian ja Viron liittyminen Euroopan Unioniin vuonna 2004 loi hyvät edellytykset maiden museotoiminnan kehittämiseen. Samalla mahdollisuudet koko Itämeren alueen merimuseoiden yhteistoiminnalle lisääntyivät.

Merimuseoiden tehtävänä on kerätä, säilyttää, tutkia ja asettaa esille merellistä kulttuuria. Verkottamalla ja tekemällä yhteistyötä voidaan oppia toisiltamme. Yhteiseksi tavoitteeksi on erityisesti otettu edesauttaa nuorten tutkijoiden kouluttautumista ja kasvamista kansainväliseen merimuseoyhteistyöhön. Forum Marinum, valtakunnallisena merenkulun erikoismuseona ja merivoimien historian museona, osallistui vahvasti jo ensimmäiseen kokoukseen Puolassa. Seuraava kokous järjestettiin sitten Turussa vuonna 2014. Gdanskin seminaarissa teemana olivat museolaivat ja Turussa keskityttiin vaihtamaan ajatuksia ja parhaita käytänteitä museoveneiden entisöinnistä, hoidosta ja esilläolosta yleisölle. Molempien seminaarien esitelmät on julkaistu tyylikkäänä kirjasina.

Järjestyksessä kolmas seminaari järjestetään tänä syksynä Tukholmassa. Tapaamisen teemana on tällä kertaa majakat. Forum Marinumin lisäksi Suomesta tapaamiseen osallistuu tutkijoita Suomen Merimuseosta Kotkasta, Maarianhaminan merimuseosta ja Museovirastosta. Kansallisesti on sovittu, että Museovirasto tarkastelee majakkaverkostoamme kokonaisuutena ja Forum Marinum paikallisesti. Tuomme esille Bengtskärin majakan tarinan taisteluineen ja muuttumisineen suosituksi matkailukohteeksi. Laajennamme esitystämme myös läheisen Öron saaren tarinaan ja onnistuneeseen muutokseen linnakesaaresta historia- ja luontomatkailukohteeksi.

Forum Marinum osallistuu myös muihin lähialueen merimuseoiden yhteistyöfoorumeihin kuten pohjoismaisten merimuseoitteiden kokoukseen ja Suomenlahden merikokoukseen. Viimeksi mainittu kokoontuu kahdesti vuodessa Suomen, Venäjän ja Viron kesken matkailu- ja historiateemojen äärelle. Mainituista yhteistyöfoorumeista Itämeren merimuseoiden seminaari (Baltic Sea Maritime Museums Seminar) on kuitenkin sisällöllisesti mielenkiintoisin ja maantieteellisesti kattavin. Hyvin myönteisenä asiana voidaan pitää myös Venäjän merimuseoiden (Pietari ja Kaliningrad) ja tutkimuslaitosten edustajien osallistumista molempiin tähän asti järjestettyihin Itämeren alueen merimuseoiden tapaamisiin. Toivottavasti venäläisiä tutkijoita on mukana myös syksyllä Tukholmassa.

Kaikkien näiden yhteistyöverkostojen tarkoituksena on tuoda esille Itämeren alueen merellistä kulttuuriperintöämme ja lisätä yhteistä ymmärrystämme historiastamme. Itämeri yhdistää meitä enemmän kuin erottaa.

Tapio Majjala
Toimitusjohtaja
Forum Marinum

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).